

Za „Štajrontom“ na súčasnej Hurbanovej ulici sa nachádzali domy pokryté slamou reprezentujúce myjavskú architektúru 19. storočia. Očarila tiež švajčiarskeho estéta, literáta a teoretika umenia Wiliama Rittera počas návštevy Myjavy začiatkom 20. storočia u Janka Cádru. Ducha tejto architektúry podčiarkol i román Z. Zguriška „Metropola pod slamou“. V ľavo je Hmirákov dom.

Svedkom zložitej histórie Myjavy je i súčasný rímskokatolícky kostol sv. Štefana Uhorského. S jeho výstavbou začal Daniel Krman - evanjelický farár v roku 1697, ktorý bol až do jeho dokončenia hlavným organizátorom jeho výstavby. Staršie generácie na jeho počesť ho nazývali Krmanov chrám. Zložitost tohto obdobia dokrešuje skutočnosť, že kostol bol úplne dokončený a vysvätený až 11.9.1729. Zaujímavosťou je fakt, že ešte počas jeho dostavby dal Daniel Krman v roku 1711 starý kostol na území súčasnej

Starej Myjavy zbúrať. Ďalšou zaujímavosťou bolo zriadenie cintorína pri kostole v roku 1722 a ohradenie vysokým múrom. Tento múr bol dokonca predmetom vyšetrovania Nitrianskej stolice, že môže byť použitý na obranné účely. Kostolná veža bola dokončená už v roku 1723. Rozsah náboženskej neslobody v tomto období na Myjave dokumentuje i fakt, že z rozhodnutia cisára Karola VI. bol kostol v roku 1731 odňatý v prospech rímskokatolíckej cirkvi a Daniel Krman uväznený. Počas výstavby kostola dal v roku 1701 D. Krman osadiť na jeho priečelie pamätnú tabuľu, na ktorej sú latinsky uvedené hlavné údaje o vzniku a dovtedajšej histórii Myjavy.

Tabuľa s latinským textom a Slovenský preklad.

Chrám Najsvätejšej Trojice, ktorý Myjava- za grófa Pavla Nádašdyho roku 1586 založená, r. 1621 od kozákov dobýjaná r.1646 náboženským diplomom obdarená a r.1660 jeho úžitku pozbavená, pre späťvydobytie slobody r. 1690 preháňaná-stavať započala v sobotu svätodušnú r.1697, aby v ňom prísluhovalo sa : Zákon, Evanjelium, Krst a

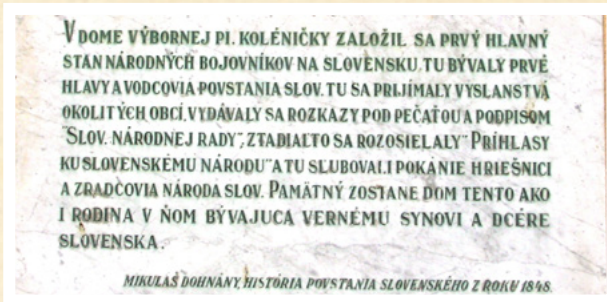
Večera P. a vybavovali sa modlitby pre ubezpečených, bojzlivých, narodených a padlých, k počte Trojedinému svojim nákladom a pri pomoci milodarov, na príhovor cudzozemských kráľovských vyslancov, ako aj slobodnej obce holandskej u Jeho Najsvätejšej Cisársko- kráľovskej Jasnosti, roku 1701 ďalej budovala, počas úradovania Daniela Krmana, svojho siedmeho farára. Rozpomeň sa na nás, milosrdný Bože!

Pohľad na „Horný“ koniec Myjavy začiatok 20. storočia

Kolényovský dom (vľavo) zo začiatku 60 - tých rokov minulého storočia. V tomto dome zasadala a konala 19.9.1848 I.SNR. Dom je národnou kultúrnou pamiatkou a súčasťou Múzea Slovenských národných rád.

Pamätná tabuľa umiestnená na Kolényovskom dome pripomínajúca udalosť roku 1848.

Ján Bradáč 1884 -1977 . Organizátor krajského života v Little Falle, kde vycestoval ako 16 ročný za prácou. Stal sa i funkcionárom Slovenskej ligy v USA. Po návrate na Myjavu v r. 1922 je organizátor nábožensko - osvetového života a nestor muzejníctva na Myjave.Dlhé obdobie pôsobil ako zborový dozorca v evanjelickom zbere. Múzeum na Myjave bol jeho sen, ktorého naplnenia sa dočkal. Jeho dom je dnes súčasťou Múzea SNR, v ktorom sa nachádza i mnoho jeho rukopisov a denníkov na Kolényovskom dome pripomínajúca udalosti roku 1848.

Historický okruh mestom Myjava

Vážení návštevníci, milí priatelia, vitajte na Myjave !

Myjava tvorí oddávna prirodzené centrum rázovitého kopaničiarskeho kraja. Na označenie jej centrálnej časti sa používal názov „mestečko“. Tento názov použila i myjavská rodáčka humorista Zuzka Zguriška vo svojom diele „Mestečko na predaj“. Samotný stred mesta sa nazýval „rínec“. Na priblíženie histórie tejto centrálnej časti Myjavy priamo v teréne je zostavený historický okruh centrom Myjavy. Dobové fotografie umiestnené na ôsmich paneloch, od dolného konca až po horný koniec, Vám umožnia získať predstavu o jeho vzhľade. Na trase tohto okruhu sa zoznámite so zaujímavými miestami, pôvodnými stavbami i osobnosťami. Na ľahšiu orientáciu v teréne Vám poslužia dve dominantné stavby - evanjelický a rímskokatolícky kostol. Malé nahliadnutie na „mestečko“ Vám umožní i tento informačný sprievodca. Ak máte záujem získať úplný obraz o histórii Myjavy, dávame do pozornosti tiež monografiu „Myjava v obrazoch histórie“ autora Jána Gálika.

Fotografia z 50 - tých rokov minulého storočia približuje pohľad, ktorý sa naskytol pri príchode do „mestečka“ od dolného konca, teda od Turej Lúky alebo Brezovej pod Bradlom cez „Vránov“ most. Vľavo sa nachádza

Maniačkovský dom, za ním púta pozornosť silueta Varsíkového domu s výraznou reklamou a za ním sa týči veža ev. kostola.

Po zriadení Myjavského okresu v roku 1850 začala Myjava vo svojej centrálnej časti postupne nadobúdať mestský výzor. Naznačuje to i pohľad na dolnú časť myjavského rínku v polovícke 19. storočia. V pravo je budova nazývaná

„Klietka“, kde bol v r. 1850 po príchode okresnej správy na Myjavu umiestnený prvý „služnovský“ úrad. Na ľavej strane je budova z r.1882, kde bol umiestnený prvý poštový úrad.

Na ľavej strane rínku pútať pozornosť svojou architektúrou meštiansko - remeselnícke „domy na výšku“ Zľava : Bachorčíkov, Grečných „Maniačkov a rodný dom ak. mal. Štefana Bednára.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investujúca do vidieckych oblastí

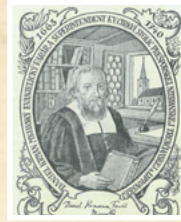

Spolufinancované EÚ

Akademický maliar Štefan Bednár 1909-1976 mnohostranná osobnosť slovenskej kultúry. Maliar - grafik, publicista, kritik, priamy účastník SNP a spojka III. SNR. Po oslobodení sa snažil o obrodu našej kultúry. V prvom rade však bol telom i dušou zapálený Myjavec. Výtvoril dielo bohaté na grafiky, kresby a oleje nachádzajúce sa v galériách i súkromných zbierkach. Časť jeho diela a osobných predmetov sa nachádza i v Múzeu SNR na Myjave. Jeho beletristické práce sú sústredené v diele „Bohém hľadá svoju vlasť“.

V kostole za oltárom je umiestnená socha evanjelického kňaza, literáta a jazykovedca, superintendenta Daniela Krmana ml., ktorý bol najvýznamnejšou osobnosťou Myjavy v 17. a 18. storočí. Bol spoluautorom prekladu Biblie, prívržencom Františka Rákócziho II. a vyslancom ružomerskej synody k švédskemu kráľovi Karolovi XII. počas jeho vojnového ťaženia v Rusku. Ako farár pôsobil na Myjave v období 1690 - 1729. Bol prenasledovaný pre svoju vieru a v roku 1729 ho na príkaz kráľa Karola VI. doživotne uväznili na Bratislavskom hrade, kde v roku 1740 zomrel.

Pri kostole stojí jedinečný pamätník gen. M. R. Štefánika, ktorý bol slávnostne odhalený 10.7. 1921. Fotografia je z r. 1922. Pamätník bol vybudovaný najmä vďaka iniciatíve a zbierke miestnej organizácie TJ Sokol. Je postavený v kubistickom slohu. Autormi sú architekt Č. Vořech a sochár R. Březina. Štefánikovské myšlienky zakorenené v tomto kraji prispeli k tomu, že to bol vôbec prvý pamätník postavený M. R. Štefánikovi a zrejme i jediný, ktorý prežil na pôvodnom mieste do dnešných dní. Pamätník je jedinečný i v tom, že je obojstranný.

Západná - dolná časť rínku . V popredí je budova novej ev. školy z r. 1890 a budova starej ev. školy z r. 1817 . V budove starej školy bývali významné osobnosti učelia Karol Viest, Michal Šimonovič (otec Zuzky Zgurišky) a Zuzka Zguriška spisovateľka.

Karol Viest 1844 – 1901. Národne uvedomelý pedagóg, bývalý revúcky profesor, myjavský učiteľ, osvetový a národnobuditeľský pracovník. S jeho pôsobením prišla na Myjavu moderná pedagogika a slovenský duch. Napomáhal oživeniu slovenského spolkového života na Myjave. Pôsobil ako kantor v miestnom evanjelickom zbore. Založil školskú knižnicu i mestskú štepnicu, bol tiež zakladateľom Hasičského spolku na Myjave.

Michal Šimonovič 1874 – 1919. Otec Zuzky Zgurišky. Zapísal sa do pamäti Myjavy, ako výborný učiteľ, ľudovo - výchovný a osvetový pracovník, kantor v myjavskom evanjelickom zbore, propagátor ovocinárstva, po ktorom zostali nielen generácie žiakov s vedomosťami, ktoré do nich vložil, ale i štepnice, ktoré dávali kvalitnú úrodu.

Zuzka Zguriška 1900 - 1984 vlastným menom Ludmila Šimonovičová, učiteľka a najmä spisovateľka. Autorka mnohých humoristických poviedok románov, v ktorých svojim humorným a neopakovateľným štýlom predstavila verejnosti svet myjavských kopaníc i samotného mestčeka Myjavy. Za vrchol jej literárneho úsilia možno považovať román "Bičianka z doliny" a svoj rozprávačský talent prejavila v knihe "Strminou liet". Bez poznania jej diela nespoznáte Myjavu - nepochopíte ju.

Horná časť rínku - začiatok 20. storočia. Na zábere je vidieť detail plynovej lampy z r. 1900 a tiež ozdobné agáty lemujúce rínek. V pravo je pôvodná budova myjavskej banky. Svoju činnosť začala v r. 1893 a bola dobrodromom celého kraja. Od roku 1906 bola v nej umiestnená tlačiareň Daniela Pažického. V pozadí je veža rímskokatolíckeho kostola.

Daniel Pažický: 1881- 1941 Nakladateľ, kníhtlačiar a národovec. Zaslúžil sa o vydávanie slovenských kníh, časopisov v období tuhej maďarizácie. Pažického tlačiareň pracovala v období r. 1906-1950. Za uvedené obdobie vydala celkom 500 titulov kníh a 10 titulov časopisov. Za najvýznamnejšie vydané dielo sa jednoznačne považuje jedinečná Bodnárová monografia Myjavy z roku 1911.

Pohľad na centrum Myjavy tridsiate roky 20. storočia

Pohľad na priestranstvo pred Spoločenským domom v období príprav stavby Spoločenského domu r. 1940. V 19. storočí tu bol zriadený nemecký daňový úrad „steieramt“ a Myjavčania začali hovoriť tomuto priestranstvu „Štajront“. Vľavo je Jurenkov dom, za ním budova pošty. V strede sú domy, ktoré boli asanované pri stavbe Spoločenského domu. V pravo je novostavba Okresného domu.

Jeden z najstarších pohľadov na rínek na prelome 19. a 20. storočia. V pravo je nový mestský hostinec postavený v roku 1892 na mieste pôvodného bitúnku a miesta pre komediantov. Za ním je pôvodná prízemná budova starého obecného domu. Prvá písomná zmienka o tejto budove je z roku 1783 - v súvislosti s konaním prvých evanjelických bohoslužieb na jeho nádvorí po vydaní Tolerančného patentu. V roku 1841 tu odohralo Slovenské národné divadlo Nitrianske divadelné predstavenie Klicperov „Divotorný klobúk“. Po vybudovaní nového hostinca v r. 1892 bola budova upravená pre potreby Pozemkovej knihy. Ďalej je vidieť starú budovu evanjelickej fary s vežou a starú budovu myjavskej banky.

Pohľad na Myjavský rínek po r. 1905. Po roku 1900 boli na rínku osadené plynové lampy a po obvode námestia vysadené okrasné agáty. Vľavo je budova novo postaveného paláca Okresného kráľovského súdu, za ňou je Obecný hostinec.

Vydanie Tolerančného patentu r.1781 prinieslo znovu slobodu vierovyznania i evanjelickej cirkvi na Myjave. Patent povoľoval postaviť i nový evanjelický kostol, no zatiaľ bez veže a bez priameho vchodu z ulice. So stavbou kostola sa začalo v r. 1783 počas pôsobenia ev. farára Juraja Jozeffyho a bol posvätený 11.9. 1785. K výstavbe veže sa mohlo pristúpiť až po sedemdesiatych rokoch počas pôsobenia ev. farára Pavla Hajnóciho. Výstavba veže, ktorá sa stala dominantou Myjavy, bola ukončená a vysvätená 8.11.1856.

